

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการดำเนินการเพื่อพัฒนาครูและโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยประสมประสานการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action Research) ดำเนินงานในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจบริบทของโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู
2. เพื่อศึกษาประเด็นที่จะต้องพัฒนาครูและโรงเรียน ตามตัวบ่งชี้ของเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ของโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการพัฒนาโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อเข้าสู่มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู
4. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหาร นักวิจัย และคณะครูโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน ในการเข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู
5. เพื่อศึกษาความก้าวหน้าและผลของการพัฒนาโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร ทีมนักวิจัย ครู และนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ตามวงจร PAOR ของ เคมมิสและแมคแทคการ์ด และรูปแบบกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดำเนินการวิจัยควบคู่กับการพัฒนาครูและโรงเรียน ไปสู่เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนพัฒนาครูและโรงเรียน

1.1 การวางแผน คณะนักวิจัยสำรวจบริบทของโรงเรียนโดยศึกษาเกณฑ์มาตรฐาน และสร้างแบบสำรวจบริบทของโรงเรียน จากนั้นคณะนักวิจัยนำแบบสำรวจบริบทโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ให้คณะผู้บริหารและครูในโรงเรียนประเมินบริบท

ของโรงเรียนนำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ความถี่เป็นรายชื่อ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่ปฏิบัติได้หรือไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.2 การปฏิบัติและติดตามผล คณะนักวิจัยแต่ละโรงเรียนนำผลการประเมินบริบทของโรงเรียนมาพิจารณาและจัดทำแนวทางการพัฒนา และทำแผนกลยุทธ์พัฒนาโรงเรียน

1.3 การสะท้อนผล / ปรับปรุง คณะนักวิจัยร่วมกันพิจารณาแผนกลยุทธ์พัฒนาโรงเรียนและเห็นว่าเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ จากนั้นเตรียมการพัฒนาคูและโรงเรียนไปสู่เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ตามแผนกลยุทธ์ที่ได้จัดทำไว้

2. การพัฒนาคูและโรงเรียนตามแผนกลยุทธ์

2.1 การวางแผน คณะนักวิจัยร่วมกับผู้บริหารโรงเรียนพิจารณาจัดทำโครงการและกิจกรรมพัฒนาคูและโรงเรียน โดยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูกับคณะครูอาจารย์ในโรงเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการเจ้าหน้าที่ดำเนินงานแต่ละโครงการ ติดตามประสานงานวิทยากร ทำเอกสารการอบรม ประชุมชี้แจง และทำเอกสารทางวิชาการประชาสัมพันธ์

2.2 การปฏิบัติและติดตามผล คณะนักวิจัยร่วมกับผู้บริหารโรงเรียนจัดการประชุมอบรมตามโครงการ ดำเนินโครงการต่างๆ ตามกำหนดเวลาตามแผนกลยุทธ์ หลังการอบรมคณะนักวิจัยดำเนินการประเมินโครงการ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของคณะครูอาจารย์ที่มีต่อการอบรมพัฒนาแต่ละโครงการ โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าและแบบสอบถามปลายเปิด

2.3 การสะท้อนผล คณะนักวิจัยร่วมกันพิจารณาผลจากการอบรม พบว่าคณะครูให้ความร่วมมือในการอบรมพัฒนา มีความตื่นตัวกับการพัฒนาตนเองและโรงเรียน

4. การเปรียบเทียบคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนก่อนและหลังการพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐาน

4.1 ขั้นวางแผน คณะนักวิจัยร่วมกันวางแผนการจัดเก็บข้อมูลบริบทโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูหลังการพัฒนาตามแผนกลยุทธ์ โดยใช้เครื่องมือและประชากรเดียวกันกับการสำรวจบริบทโรงเรียนก่อนการพัฒนา

4.2 ขั้นปฏิบัติ ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลทั้งสองมาทำการเปรียบเทียบทำรายงานผลจากการเปรียบเทียบข้อมูลและเสนอแนะกิจกรรมตามตัวบ่งชี้และมาตรฐานที่โรงเรียนต้องดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงให้เข้าเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูในโอกาสต่อไป

4.3 **ขั้นสังเกตและติดตามผล** สังเกตความร่วมมือของบุคลากรในการให้ข้อมูล ความสมบูรณ์ของข้อมูล สอดตามความคิดเห็นของบุคลากรในกลุ่มสาระที่นักวิจัยสังกัด

4.4 **ขั้นสะท้อนผล** นำผลการวิเคราะห์และการเปรียบเทียบข้อมูลทั้งด้านที่สามารถพัฒนาได้ตามเกณฑ์และด้านที่ต้องปรับปรุงพัฒนาต่อไป เข้าหารือในที่ประชุมร่วมระหว่างผู้บริหาร โรงเรียน คณะนักวิจัย และกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการ รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แนวทางในการพัฒนาครูและโรงเรียนเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานให้ได้ครบทุกมาตรฐานต่อไป ศึกษาผลการเปรียบเทียบข้อมูลหากคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานดีขึ้น ให้ร่วมวางแผนพัฒนาให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป หากผลจากการเปรียบเทียบคุณภาพไม่ดีขึ้น ให้ร่วมกันกำหนดแผนกลยุทธ์ไว้ใช้ปรับปรุงในปีต่อไป จนกว่าจะบรรลุผลสำเร็จตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพที่ต้องการ

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาครูและโรงเรียนตามสภาวิชาชีพเข้าสู่มาตรฐาน โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู จะขอสรุปผลการดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ผลจากการสำรวจบริบทของโรงเรียนก่อนการวางแผนและพัฒนาพบว่า ประเด็นที่โรงเรียนมีและปฏิบัติได้ตามเกณฑ์อยู่ในระดับดี มีจำนวน 15 ข้อ เป็นประเด็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมในกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของผู้บริหาร ระบบฐานข้อมูล การนิเทศติดตามโรงเรียนเป็นผู้นำในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนมีครูวิชาชีพเป็นแบบอย่างที่ดี คุณภาพอยู่ในระดับพอใช้จำนวน 17 ข้อ และอยู่ในระดับปรับปรุงอีกจำนวน 28 ข้อ เป็นประเด็นเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน ระบบ ICT. ของโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาวัฒนธรรมของครู การเป็นแบบอย่างชุมชนวิชาชีพ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับมหาวิทยาลัย การเผยแพร่ผลงานของครู

2. การจัดทำแผนกลยุทธ์โรงเรียนพัฒนาโรงเรียน

2.1 **ขั้นวางแผน** สร้างความตระหนักและความเข้าใจแก่บุคลากรของโรงเรียน โดยดำเนินการสำรวจบริบทของโรงเรียนโดยใช้เครื่องมือสำรวจข้อมูลบริบทโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ศึกษาข้อมูลตามเกณฑ์มาตรฐานจำนวน 7 มาตรฐาน 34 ตัวบ่งชี้ รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาจุดอ่อน จุดแข็งด้านต่างๆ ของโรงเรียน ร่วมกันกำหนดเกณฑ์ระดับคุณภาพโรงเรียน ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ทำการสำรวจข้อมูลบริบทโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูล และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเทียบเคียง สรุปประเด็นที่โรงเรียนได้ทำ/ทำได้/ทำไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน

2.2 ขั้นปฏิบัติ สังเกตและติดตามผลทำการสำรวจข้อมูลบริบทโรงเรียน โดยใช้เครื่องมือสำรวจบริบทโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานที่ 1 ผู้บริหารและครูกิจวัตรระดับคุณภาพอยู่ในระดับดี 4 ข้อ ระดับพอใช้ 5 ข้อ และระดับปรับปรุง 3 ข้อ ด้านวิชาการ มาตรฐานที่ 2 ผู้บริหารและครูกิจวัตรระดับคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ 2 ข้อ และระดับปรับปรุง 3 ข้อ มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารและครูกิจวัตรระดับคุณภาพอยู่ในระดับดี 3 ข้อ ระดับพอใช้ 2 ข้อ และระดับปรับปรุง 5 ข้อ มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารและครูกิจวัตรระดับคุณภาพอยู่ในระดับปรับปรุง 5 ข้อ มาตรฐานที่ 5 ผู้บริหารและครูกิจวัตรระดับคุณภาพอยู่ในระดับปรับปรุง 4 ข้อ ด้านบุคลากร มาตรฐานที่ 6 ผู้บริหารและครูกิจวัตรระดับคุณภาพอยู่ในระดับดี 6 ข้อ ระดับพอใช้ 3 ข้อ และระดับปรับปรุง 3 ข้อ และด้านผลการร่วมพัฒนาวิชาชีพครูของโรงเรียน มาตรฐานที่ 7 ผู้บริหารและครูกิจวัตรระดับคุณภาพอยู่ในระดับดี 2 ข้อ ระดับพอใช้ 5 ข้อ และระดับปรับปรุง 5 ข้อ นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายข้อมารวมกันพิจารณา หากพบว่าข้อใดระดับคุณภาพต่ำกว่าร้อยละ 75ให้นำมากำหนดแนวทางพัฒนาครูและโรงเรียน และประชุมคณะกรรมการวิจัยจัดทำแผนกลยุทธ์โรงเรียน โดยพิจารณาจากแนวทางการพัฒนาครูและโรงเรียน พร้อมทั้งศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านงบประมาณ เวลา และรวบรวมข้อคิดเห็นจากบุคลากรทุกฝ่าย จัดทำแผนกลยุทธ์โรงเรียนได้จำนวน 7 โครงการ 6 กิจกรรม เสนอผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขอความเห็นชอบและสนับสนุนงบประมาณและนำเสนอแผนกลยุทธ์ต่อที่ประชุมครูประจำเดือน เพื่อให้รับทราบรายละเอียดการดำเนินงาน โครงการและกิจกรรมต่างๆ

2.3 ขั้นสะท้อนผล คณะนักวิจัยร่วมกันพิจารณาแผนกลยุทธ์ตามเกณฑ์โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู นำเสนอผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รับฟังข้อสังเกตของนักวิจัยและผู้เกี่ยวข้องแต่ละคน ในแต่ละด้าน ทบทวนการดำเนินงานขึ้นวางแผนและขั้นการปฏิบัติ และการสังเกตติดตามผล ว่ามีปัญหาหรือไม่ประการใด ควรปรับปรุงแก้ไขในส่วนใด โดยได้นำเสนอแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียนและคณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการ ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยให้ความเห็นชอบและได้มอบหมายให้ฝ่ายวิชาการดำเนินการตามแผน

3. การพัฒนาครูและโรงเรียน

โรงเรียนได้ดำเนินงานกิจกรรมและโครงการพัฒนาครูและโรงเรียนลานสกาประชาสรรค์ โดยจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย ดังนี้ โรงเรียนได้ดำเนินการสร้างความตระหนักแก่ครูต่อการพัฒนาวิชาชีพครู การให้ความร่วมมือกับสถาบันผลิตครู ส่งเสริมให้มีกิจกรรมพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน จัดการอบรมพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทำการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา จัดอบรมพัฒนาครูด้านการจัดการความรู้ K.M. การสร้างชุมชนวิชาชีพสู่การ

เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ L.O. จัดหาสื่อและอุปกรณ์ ICT. ไว้ประจำห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่างๆ และห้องสมุดให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

3.1 **ขั้นวางแผน** คณะนักวิจัยได้ร่วมกันพิจารณาจัดทำโครงการ จำนวน 7 โครงการ และจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาครูและโรงเรียนตามแผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ไปสู่คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ประสานงานของงบประมาณจากโรงเรียนและมหาวิทยาลัย ราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้รับงบประมาณสนับสนุนโครงการ เป็นเงิน 9,000.00 บาท ติดต่อวิทยากร กำหนดวันเวลาทำกิจกรรมและแต่งตั้งกรรมการเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ

3.2 **ขั้นปฏิบัติและติดตามผล** ได้ดำเนินโครงการและกิจกรรมพัฒนาครูและโรงเรียน ตามกำหนดเวลา สังเกต ติดตาม และประเมินโครงการ โดยได้ดำเนินโครงการตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 โครงการอบรมพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรมแห่ง วิชาชีพครู เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2549

3.2.2 โครงการประเมินและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ขณะนี้การประเมิน หลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งดำเนินการยังไม่แล้วเสร็จ กำลังอยู่ในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

3.2.3 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการความรู้และการสร้างชุมชน วิชาชีพสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2549

3.2.4 โครงการนิเทศภายใน ได้ดำเนินการประชุม อบรม พัฒนาครู ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ เชื่อมชั้นเรียน เป็นต้น

3.2.5 จัดทำสารวิชาการรายสัปดาห์ “สารพบกันวันอังคาร ” เพื่อประชาสัมพันธ์ สื่อสาร และนำเสนอองค์ความรู้ด้านต่างๆ ให้ครูได้ศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์

3.2.6 ดำเนินการติดต่อประสานงานฝ่ายต่างๆ ในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงพัฒนา โรงเรียน เช่น โครงการจัดหาคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สื่อการสอน การปรับเพิ่มพันธกิจโรงเรียนตาม วัตถุประสงค์ต้นแบบโรงเรียนในฝัน ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู การพัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งในห้องเรียน อาคารเรียน และบริเวณโรงเรียน และดำเนินการให้มี กิจกรรมพัฒนาพหุปัญญาอย่างหลากหลาย

3.2.7 โครงการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ เป็นโครงการที่ไม่ได้ ดำเนินการตามแผนพัฒนา เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องเวลาและวิทยากร แต่ในรอบปีที่ผ่านมา โรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาครูด้านการจัดทำสื่อ ICT. มาอย่างต่อเนื่องแล้ว

3.3 **ขั้นสะท้อนผล** คณะนักวิจัยร่วมกันพิจารณาผลการดำเนินงานตามโครงการ และกิจกรรมพัฒนาครูและโรงเรียนจากรายงานผลการประเมินความสำเร็จของโครงการ ศึกษา

ข้อมูลความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร โรงเรียน จากรายงานโครงการ พบว่าครูที่เข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจในการดำเนินโครงการต่างๆ ของโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกโครงการ และได้รับการเสนอแนะให้โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาครูและโรงเรียนให้หลากหลายมากขึ้น

4. เปรียบเทียบข้อมูลบริบทโรงเรียนก่อนและหลังการพัฒนา พบว่าผู้บริหารและครู เห็นว่าหลังจากดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ โรงเรียนมีระดับคุณภาพสูงขึ้นกว่าเดิม 10 ตัวบ่งชี้ นอกนั้นอยู่ในระดับเท่าเดิม แต่มีการพัฒนาสูงขึ้นเล็กน้อยทุกมาตรฐาน แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่ามีตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับปรับปรุง จำนวน 19 ตัวบ่งชี้ ซึ่งโรงเรียนต้องนำไปเป็นข้อมูลเพื่อวางแผนพัฒนาโรงเรียนในปีต่อไป

4.1 ชั้นวางแผน คณะนักวิจัยร่วมกันวางแผนการจัดเก็บข้อมูลบริบทโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูหลังการพัฒนาครูและโรงเรียนตามแผนกลยุทธ์ โดยใช้เครื่องมือและประชากรเกี่ยวกับการสำรวจบริบทโรงเรียนก่อนการพัฒนา

4.2 ชั้นปฏิบัติและติดตามผลการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ทำการสำรวจข้อมูลบริบทหลังการพัฒนา วิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลทั้งสองมาทำการเปรียบเทียบ รายงานผลจากการเปรียบเทียบข้อมูลมาตรฐานที่โรงเรียนต้องดำเนินการพัฒนาปรับปรุงให้เข้าเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ผลปรากฏดังต่อไปนี้

4.2.1 ด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานที่ 1 ระบบการบริหารจัดการที่สนับสนุนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่าโรงเรียนมีการพัฒนาสูงขึ้น 3 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1 จากระดับพอใช้พัฒนาสูงขึ้นเป็นระดับดี ตัวบ่งชี้ที่ 3 จากระดับปรับปรุงพัฒนาสูงขึ้นเป็นระดับพอใช้ และตัวบ่งชี้ที่ 4 จากระดับปรับปรุงพัฒนาสูงขึ้นเป็นระดับพอใช้ นอกนั้นผู้บริหารและครูมีความเห็นว่าอยู่ในระดับเท่าเดิม แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าผู้บริหารและครู มีความเห็นว่าโรงเรียนมีครูใช้ ICT. จัดการเรียนรู้อาจมีพัฒนาสูงขึ้นเล็กน้อยก่อนการพัฒนาตามแผนกลยุทธ์ แสดงให้เห็นว่าหลังจากการพัฒนาตามแผนกลยุทธ์แล้ว โรงเรียนได้พัฒนาระบบบริหารจัดการที่สนับสนุนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้สูงขึ้น แต่บางตัวบ่งชี้ต้องได้รับการพัฒนาให้สูงขึ้นอีกในอนาคตต่อไป

4.2.2 ด้านวิชาการ มาตรฐานที่ 2 โรงเรียนเป็นผู้นำในการพัฒนาและการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีการพัฒนาสูงขึ้น 1 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1 จากระดับพอใช้พัฒนาสูงขึ้นเป็นระดับดี นอกนั้นผู้บริหารและครูมีความเห็นว่าอยู่ในระดับเท่าเดิม คือ ระดับพอใช้ 1 ตัวบ่งชี้ และอยู่ในระดับปรับปรุง 3 ตัวบ่งชี้ แสดงให้เห็นว่ามาตรฐานที่ 2 มีการพัฒนาสูงขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น โรงเรียนต้องปรับปรุงคุณภาพด้านมาตรฐานผู้เรียน ด้านการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาและการใช้หลักสูตร และด้านการเป็นแหล่งเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาและการใช้หลักสูตรให้มากยิ่งขึ้น

มาตรฐานที่ 3 โรงเรียนเป็นผู้นำในการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่ามีการพัฒนาสูงขึ้น 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 2 จากระดับปรับปรุงพัฒนาสูงขึ้นเป็นระดับพอใช้ และมาตรฐานที่ 7 จากระดับพอใช้พัฒนาสูงขึ้นเป็นระดับดี นอกนั้นผู้บริหารและครูเห็นว่าอยู่ในระดับเท่าเดิม คือ อยู่ในระดับดี 2 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับพอใช้ 1 ตัวบ่งชี้ และอยู่ในระดับปรับปรุง 4 ตัวบ่งชี้ แสดงว่าการเป็นผู้นำในการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น โรงเรียนมีการพัฒนาสูงขึ้นเพียงเล็กน้อย จึงต้องพัฒนาปรับปรุงต่อไป ดังนี้คือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการจัดทำข้อมูลพื้นฐานนักเรียน ด้านการจัดกิจกรรม พหุปัญญา และด้านการพัฒนาและการใช้นวัตกรรมเพื่อจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 4 โรงเรียนเป็นแบบอย่างของชุมชนวิชาชีพ พบว่าอยู่ในระดับเท่าเดิมทุกตัวบ่งชี้ คือ อยู่ในระดับปรับปรุงทุกตัวบ่งชี้ แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าผู้บริหารและครูเห็นว่าโรงเรียนพัฒนาสูงขึ้นเล็กน้อย 2 ตัวบ่งชี้ คือตัวบ่งชี้ที่ 2 และตัวบ่งชี้ที่ 3 แสดงว่าโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับต่ำ มีความจำเป็นต้องพัฒนาและกระตุ้นให้เกิดชุมชนวิชาชีพขึ้นในโรงเรียน เพื่อพัฒนาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถจัดการความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

มาตรฐานที่ 5 โรงเรียนและมหาวิทยาลัยมีการสร้างและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพครูร่วมกัน พบว่ามีการพัฒนาสูงขึ้น 1 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 3 จากระดับปรับปรุงพัฒนาสูงขึ้นเป็นระดับพอใช้ นอกนั้นผู้บริหารและครูเห็นว่าอยู่ในระดับเท่าเดิม คือ อยู่ในระดับปรับปรุง 2 ตัวบ่งชี้ แสดงว่าความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ของทั้งสององค์กรยังไม่เกิดในภาพกว้าง ครูส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในระดับน้อย

4.2.3 ด้านบุคลากร มาตรฐานที่ 6 โรงเรียนมีครูชั้นวิชาชีพเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักศึกษา พบว่ามีการพัฒนาสูงขึ้น 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 4 และตัวบ่งชี้ที่ 5 จากระดับปรับปรุงพัฒนาสูงขึ้นเป็นระดับพอใช้ นอกนั้นผู้บริหารและครูเห็นว่าอยู่ในระดับเท่าเดิม คือ อยู่ในระดับดี 1 ตัวบ่งชี้ และอยู่ในระดับพอใช้ 2 ตัวบ่งชี้ แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีครูชั้นวิชาชีพอยู่ในระดับพอใช้ค่อนข้างดี แต่ต้องทำการปรับปรุงด้านการเผยแพร่ผลงานครูซึ่งยังอยู่ในระดับปรับปรุง

4.2.4 ด้านผลการร่วมพัฒนาวิชาชีพครูของโรงเรียน มาตรฐานที่ 7 โรงเรียนพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้เป็นครูที่มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร พบว่ามีการพัฒนาสูงขึ้น 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 2 และตัวบ่งชี้ที่ 3 จากระดับพอใช้พัฒนาสูงขึ้นเป็นระดับดี นอกนั้นผู้บริหารและครูเห็นว่าอยู่ในระดับเท่าเดิม คือ อยู่ในระดับปรับปรุง 2 ตัวบ่งชี้ และอยู่ในระดับดี 1 ตัวบ่งชี้ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าทุกตัวบ่งชี้มีการพัฒนาสูงขึ้นเล็กน้อย แสดงให้เห็นว่าการที่โรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาในด้านต่างๆ ผู้บริหารและครูเห็นว่านักศึกษาได้มีการ

พัฒนาได้รับการดูแลเอาใจใส่สูงขึ้นในระดับหนึ่งแต่ยังต้องปรับปรุงพัฒนาอีกต่อไปเพื่อให้นักศึกษามีคุณลักษณะปรีชาสามารถต่อไป

4.3 ขั้นสะท้อนผล ได้นำเสนอรายงานการวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นทุกขั้นตอนต่อที่ประชุมร่วมผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน นักวิจัย คณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการ และตัวแทนนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2549 มีผู้เข้าประชุมจำนวน 33 คน เสนอผลการเปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังการพัฒนาโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู แสดงให้เห็นทั้งด้านที่สามารถพัฒนาได้ตามเกณฑ์และด้านที่ต้องปรับปรุงพัฒนาต่อไป รับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนกลยุทธ์พัฒนาครูและโรงเรียนให้ได้คุณภาพครบทุกมาตรฐานต่อไป และเพื่อนำข้อเสนอแนะเข้าบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

จากการประชุมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้คณะนักวิจัยได้รับข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอย่างหลากหลาย พอสรุปเป็นประเด็นได้ ดังต่อไปนี้

- 1) การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย ควรกำหนดให้การพัฒนาโรงเรียนตามเกณฑ์พัฒนาโรงเรียนให้มีมาตรฐานคุณภาพเป็นที่ยอมรับ
- 2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ควรเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง เช่น ควรเป็นครูที่อยู่ในกลุ่มสาระที่มีการส่งนักเรียนมาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในขณะที่ทำการวิจัย กลุ่มตัวอย่างบางรายไม่มีความรู้และไม่เกี่ยวข้องกับกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 3) เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจบริบทควรลงในรายละเอียดให้มาก
- 4) มหาวิทยาลัยควรจัดประชุมพัฒนาอบรมครูพี่เลี้ยงและผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้เข้าใจเป้าหมาย ความต้องการ และวัตถุประสงค์ของการส่งนักเรียนมาฝึกประสบการณ์
- 5) ขาดการสื่อสารที่ดี ครูบางส่วนมีส่วนร่วมน้อยขาดความชัดเจนในกระบวนการวิจัย คิดว่าตนเองไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง มองว่าเป็นงานของคณะนักวิจัยเท่านั้น
- 6) เป็นงานวิจัยที่ดี เป็นการเริ่มต้นที่ดี เป็นยุทธศาสตร์ที่สามารถพัฒนาโรงเรียนสู่คุณภาพมาตรฐานได้
- 7) ครูสามารถนำความรู้ประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการวิจัยพัฒนาการเรียนรู้อีกได้
- 8) ครูและผู้บริหารได้รับความรู้ปัญหาบริบทโรงเรียน สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนในปีต่อไปได้
- 9) ควรดำเนินการวิจัยในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่อง ควรสร้างความเข้าใจและความตระหนักแก่ครูทุกคน

10) ได้รับความรู้ประสบการณ์ในกระบวนการวิจัย เห็นปัญหา อุปสรรค และวิธีการแก้ปัญหา เป็นแนวทางในการทำงานวิจัยในอนาคตต่อไป

11) มหาวิทยาลัย ควรสนับสนุนงบประมาณและวิทยากร เพื่อการพัฒนาครู และโรงเรียนตามแผนกลยุทธ์ และควรเข้ามาดูแลแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างใกล้ชิด

5. เมื่อประมวลบทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัย พบว่าทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการเป็นพลังขับเคลื่อนอยู่ในระดับดี โดยต่างมีความเข้าใจและตระหนักในการเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยพร้อมให้ความร่วมมือและเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ที่ควรเป็นในขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินการ

6. สิ่งที่ได้เรียนรู้ การเข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูและได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู คณะนักวิจัยและผู้เกี่ยวข้องได้รับการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ดังนี้

6.1 ได้รับความรู้ด้านกระบวนการทำวิจัย

6.1.1 ความรู้จากวิทยากรนักวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเป็นนวัตกรรมที่คณะนักวิจัยให้ความสนใจ ได้รับความแนะนำและเป็นที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิดจากจากนักวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ทำให้คณะนักวิจัยได้เรียนรู้พร้อมการปฏิบัติการวิจัย

6.1.2 ความรู้จากการดำเนินการทำวิจัย ได้เรียนรู้วิธีการทำงานเป็นทีมแบบการมีส่วนร่วมของหลายฝ่าย รับฟังความคิดเห็น การประสานความร่วมมือ ประสบการณ์การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการทำงาน และจากประสบการณ์การปฏิบัติงานวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งเป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วมในรูปแบบของการวิจัยและพัฒนา ได้เรียนรู้การปฏิบัติการวิจัยตามวงจร PAOR สามารถนำความรู้และทักษะการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการวิจัยด้านการเรียนรู้ได้

6.2 ได้รับความรู้และมีทักษะจากการเข้าร่วมโครงการพัฒนาบุคลากรตามแผนกลยุทธ์ ที่กำหนดไว้

6.2.1 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดการความรู้และการสร้างชุมชนวิชาชีพสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้เป็นนวัตกรรมที่กำลังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในทุกองค์กร จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ใช้งบประมาณผู้ว่าราชการจังหวัด CEO. จัดการ อบรมพัฒนาผู้บริหารหน่วยงานต่างๆ ถึง 4 รุ่น ตามยุทธศาสตร์จังหวัดนครศรีธรรมราช โรงเรียนจัดอบรมพัฒนาครูให้มีความรู้และมีทักษะกระบวนการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพ สร้างวัฒนธรรมใหม่แก่องค์กร และได้รับความสนใจจากบุคลากรของโรงเรียน สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาโรงเรียนในรูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้

6.2.2 โครงการนิเทศภายใน ได้ดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นกัลยาณมิตร ครูผู้สอน มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาการเรียนรู้ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนเป็นสำคัญและเน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ ส่งให้ผู้บริหารตรวจและให้คำแนะนำก่อนนำไปใช้สอน และมีการเข้าเยี่ยมชมชั้นเรียน ส่งผลให้ครูมีความรับผิดชอบการสอนสูงขึ้น บรรยากาศในห้องเรียนน่าอยู่ขึ้น ครูจัดหาสื่อการเรียนไว้ประจำห้องเรียนอย่างหลากหลาย

6.2.3 โครงการอบรมพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสู่การเป็นครูมืออาชีพ หลังจากได้ดำเนินการอบรมพัฒนาแล้วพบว่านักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่างๆ ไปในทางที่ดีขึ้น เช่น ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนและมหาวิทยาลัยในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของสถาบัน มีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความมุ่งมั่น มีความตระหนักต่อการเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูดีขึ้น

6.2.4 โครงการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ได้ดำเนินการในรูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model คณะนักวิจัยได้เรียนรู้จากการศึกษารูปแบบการประเมินแบบต่างๆ และได้เรียนรู้กระบวนการวิจัยจากการประเมินหลักสูตร ได้เรียนรู้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรรายวิชา

6.3 ได้รับรู้บริบทของโรงเรียน จากที่ได้ศึกษาข้อมูลบริบทโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ทั้งก่อนและหลังการพัฒนาตามกระบวนการวิจัย พบว่ามีความจำเป็นที่โรงเรียนต้องวางแผนพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นอีกหลายตัวบ่งชี้ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลที่ได้จากกระบวนการวิจัยจึงมีความเชื่อถือได้

6.4 โรงเรียนและบุคลากรได้เรียนรู้ เข้าใจ และตระหนักในภาระหน้าที่ ร่วมสร้างสรรค์ครูระดับปริญญาสามารด ดำรงไว้ซึ่งความเป็นมาตรฐานที่ดี บุคลากรมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การเป็นครูที่ดีมีคุณภาพ เป็นผู้นำในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรมและมีจรรยาบรรณวิชาชีพครู

การอภิปรายผล

ผลการสำรวจบริบทโรงเรียนสถานศึกษาประชาสรรค์ ก่อนการพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐาน พบว่าโรงเรียนมีและสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูอยู่ในระดับดี จำนวน 15 ข้อ ระดับพอใช้ จำนวน 17 ข้อ และอยู่ในระดับปรับปรุง จำนวน 28 ข้อ แสดงว่าผู้บริหารและครูเห็นว่าคุณภาพด้านต่างๆ ของโรงเรียนหลายด้านยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ ผู้บริหารและครูยังคงมีความต้องการให้โรงเรียนพัฒนาศักยภาพของครูและโรงเรียนให้สูงขึ้นอีก

และหลังการพัฒนาตามแผนกลยุทธ์พบว่าระดับคุณภาพของครูและโรงเรียนเปลี่ยนแปลงเป็นระดับที่สูงขึ้นจากเดิม 12 ข้อ แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดรายข้อ พบว่าค่าร้อยละของการมีและปฏิบัติได้เพิ่มขึ้นถึง 44 ข้อ ทั้งด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร และด้านผลการร่วมพัฒนาวิชาชีพครู แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูเชื่อว่าหากมีการพัฒนาครูและโรงเรียนอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการต่างๆ ตามแผนกลยุทธ์แล้ว โรงเรียนสามารถพัฒนาขึ้นได้ในทุกๆ ด้าน ถึงแม้ว่าจะพัฒนาขึ้นในอัตราส่วนไม่มากพอให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับคุณภาพได้ แต่หากผู้บริหารเอาใจใส่และมุ่งมั่นในอันที่จะให้เกิดการพัฒนาแล้ว ครูก็จะให้ความร่วมมือพัฒนาตนเอง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาในภาพรวมของโรงเรียนต่อไปได้ การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับที่ ชารี มณีศรี (2524 :123) ที่ให้ความเห็นว่าการประชุม อบรม สัมมนาเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ จึงจำเป็นต้องอาศัย การฝึกอบรม เพื่อพัฒนาครูอาจารย์ให้มีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 ค : 3) ที่สรุปไว้ว่า การที่ผู้บริหาร โรงเรียนและครูอาจารย์ จะปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยการศึกษา อบรมและฝึกฝนอยู่เสมอ เพราะการได้ปฏิบัติด้วยตนเองจะช่วยให้ทราบปัญหาที่แท้จริงได้ โรงเรียนลานสกาประชาสรรค์ ดำเนินการพัฒนาครูและโรงเรียนมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 เป็นต้นมาอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามศักยภาพและความสามารถด้านงบประมาณเพื่อให้บรรลุถึง คุณภาพตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนตระหนักเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินการพัฒนาโรงเรียนในทุกๆ ด้าน ทั้งในด้านการบริหารจัดการและด้านการจัดการเรียนรู้ เช่น การบริหารจัดการโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนตรวจสอบได้ มีระบบการประกันคุณภาพภายในและดำเนินการประเมินตนเองและรับการประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัดทุกปี ได้นำระบบ ICT. มาใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ได้จัดการอบรมพัฒนาครูด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ การวิจัยในชั้นเรียน การเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ การใช้และการผลิตสื่อ ICT. เพื่อการเรียนการสอน มีระบบการนิเทศภายใน การอบรมพัฒนาครู ด้านการจัดการความรู้ การสร้างชุมชนวิชาชีพ การพัฒนาคุณลักษณะครูมืออาชีพ ดำเนินโครงการและกิจกรรมพัฒนานักเรียนอย่างหลากหลาย ด้านบุคลากร โรงเรียนมีบุคลากรครบตามเกณฑ์ มีครูครบทุกวิชาเอก สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างคล่องตัว ครูทุกคนมีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ได้สอนตรงตามวิชาเอก และมีประสบการณ์ด้านการสอนมายาวนาน ด้านผลการร่วมพัฒนาวิชาชีพครูของโรงเรียน โรงเรียนรับนักศึกษาครูจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปี

ความสัมพันธ์และความเข้าใจในหน้าที่การเป็นครูที่เลี้ยง วิธีการประเมินนักศึกษา โรงเรียนมีความมุ่งมั่นพัฒนาครูชั้นวิชาชีพเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา ต่อไป

การพัฒนาโรงเรียนตามแผนกลยุทธ์ ดำเนินการได้ในขอบเขตการจำกัดของงบประมาณและเวลา และผลของการพัฒนายังไม่ส่งผลอย่างชัดเจนเท่าที่ควร การดำเนินการทุกกิจกรรมได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ครูผู้สอน และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเป็นอย่างดี ได้ดำเนินการครบทุกกิจกรรมและโครงการ จากการประเมินโครงการพบว่าผู้เข้าร่วมโครงการอบรมพัฒนาต่างๆ ได้รับความรู้และทักษะในอันที่จะนำไปพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และมีความพึงพอใจต่อการอบรมพัฒนาของโรงเรียน จึงคาดว่าผลการพัฒนาครูและโรงเรียนตามกรอบกลยุทธ์ที่ผ่านมา หากได้รับการติดตาม และสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยและผู้บริหาร โรงเรียนอย่างจริงจัง จะส่งผลให้เกิดกิจกรรมต่อเนื่องที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและเป็นผลดีต่อกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์ต่อไป

และที่พบว่ามีและปฏิบัติไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน เช่น ในการสำรวจบริบทครั้งแรกพบว่าครูและนักเรียนใช้ ICT. อยู่ในระดับต่ำเนื่องจากโรงเรียนอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดหาและรอรับการจัดสรรเครื่องคอมพิวเตอร์จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ แต่เมื่อสำรวจบริบทโรงเรียนครั้งที่ 2 พบว่าครูและนักเรียนใช้สื่อ ICT. เพื่อการเรียนรู้สูงขึ้นมาก โดยเฉพาะนักเรียน จากร้อยละ 40.28 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 66.07 แต่ยังคงอยู่ในระดับที่โรงเรียนต้องดำเนินการพัฒนาส่งเสริมการใช้ ICT. ให้เพิ่มมากขึ้น ส่วนด้านวิชาการ พบว่าผลสัมฤทธิ์นักเรียนยังอยู่ในระดับต่ำ และงานวิจัยด้านหลักสูตรยังมีน้อย เป็นปัญหาที่โรงเรียนกำลังศึกษาหาแนวทางการพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของครูยังมีน้อย ครูมีการรวมตัวด้านชุมชนวิชาชีพอยู่ในระดับต่ำ ผลของการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลให้โรงเรียนได้พัฒนาส่งเสริมครูให้มีความรู้และสนับสนุนให้ครูทำการวิจัยพัฒนาการเรียนรู้ และส่งเสริมให้เกิดชุมชนวิชาชีพขึ้นในโรงเรียน และด้านผลการร่วมพัฒนาวิชาชีพครูของโรงเรียน พบว่าคุณลักษณะปรีชาสามารถของนักศึกษาอยู่ในระดับต่ำ แต่หลังจากการพัฒนาตามเกณฑ์พบว่าค่าร้อยละสูงขึ้นมาก จากร้อยละ 20.83 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 46.42 การพัฒนานักศึกษาด้านคุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู และคุณลักษณะความสามารถด้านการสอนเป็นมาตรฐานที่โรงเรียนและมหาวิทยาลัย ต้องร่วมมือกันอย่างจริงจังต่อไป

สำหรับบทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัยครั้งนี้พบว่าทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปตามกระบวนการ ขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมค่อนข้างดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารของโรงเรียนให้ความสำคัญและสนับสนุนครูและนักวิจัยของโรงเรียนในการดำเนินการต่าง ๆ ตามกระบวนการขั้นตอนการวิจัยเป็นอย่างดี นอกจากนั้น

ยังพยายามสร้างความเข้าใจกับครูในโรงเรียนว่าเป็นการทำงานตามภาระหน้าที่ไม่ใช่ภาระเพิ่มเติมเข้ามา และยังสามารถตอบสนองบทบาทของครูตามภาพส่วนของโรงเรียนอื่น ๆ อีกตั้งแต่การเป็นโรงเรียนหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน โรงเรียนวิถีพุทธ รวมทั้งการเตรียมพร้อมเสมอสำหรับการรับการประเมินจากทั้งภายในและภายนอกอีกด้วย

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยและพัฒนาโรงเรียนสถานศึกษาประชาสรรค์ สุ่มมาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ตามโครงการวิจัยและพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู คณะนักวิจัยได้ศึกษาเรียนรู้และค้นพบประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนาโครงการในโอกาสต่อไป ดังต่อไปนี้

1. การสำรวจข้อมูลบริบทโรงเรียนควรแยกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกควรเป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปที่ให้ผู้บริหารและครูทุกคนสามารถตอบได้ และส่วนที่สองที่เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น ผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง ประธานกลุ่มสาระที่มีนักศึกษาฝึกประสบการณ์ และนักเรียนที่นักศึกษาเข้าสอน เป็นต้น

2. ด้านการสนับสนุนงบประมาณ วิทยากร และสื่ออุปกรณ์ มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนงบประมาณด้านการพัฒนาครู และงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน เช่น งบประมาณจัดอบรมพัฒนาครูด้านต่างๆ ที่จำเป็น หรืออนุญาตให้ครูในสังกัดโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูเข้ารับการอบรมพัฒนาตามโครงการที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ หรือสนับสนุนค่าลงทะเบียน ค่าเดินทาง จัดงบประมาณสนับสนุนการศึกษาครูงานของผู้บริหารหรือครูพี่เลี้ยง และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการของนักศึกษาให้โรงเรียนหน่วยฝึก ซึ่งอาจจัดสรรเป็นรายหัวนักศึกษาตามความเหมาะสม และจัดสรรอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนต่างๆ เป็นต้น

3. ด้านการส่งเสริมขวัญกำลังใจครู การวิจัยและพัฒนาโรงเรียนสู่เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูเป็นโครงการที่ได้ประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ในฐานะผู้ที่จะได้รับประโยชน์จากโครงการ และเป็นสถาบันที่มีความพร้อมด้านการอบรมพัฒนาครู นอกจากการทำวิจัยอบรมพัฒนาให้ครูมีความรู้ความสามารถแล้ว มหาวิทยาลัยควรเข้ามาดูแลด้านขวัญกำลังใจของครูพี่เลี้ยงและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น การสนับสนุนส่งเสริม ให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารและครูทำผลงานขอเลื่อนวิทยฐานะ การจัดอบรมพัฒนาผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง การสนับสนุนค่าตอบแทนครูพี่เลี้ยง และการยกย่องเชิดชูเกียรติ เป็นต้น

4. ด้านความร่วมมือด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ โรงเรียนและคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนในโรงเรียน โครงการ โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ทำการวิจัยพัฒนาการเรียนรู้ในสาระวิชาที่สอน เช่น การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรรายวิชา การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ และการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เป็นต้น

